

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

A. Μετάφραση:

Όταν βρισκόμασταν κοντά στο στόμιο σκοπεύοντας να ανέβουμε, και αφού είχαμε υποστεί όλα τα άλλα, είδαμε από ψηλά ξαφνικά και εκείνον και άλλους – σχεδόν οι περισσότεροι από αυτούς ήταν τύραννοι ήταν όμως, και μερικοί απλοί πολίτες από αυτούς που είχαν διαπράξει μεγάλα αμαρτήματα – του οποίους ενώ νόμιζαν ότι, θα ανέβαιναν πια, δεν τους δέχονταν (δεν τους επέτρεπε) το στόμιο αλλά μούγκριζε κάθε φορά που επιχειρούσε να ανέβει κάποιος από αυτούς που ήταν τόσο αδιόρθωτα κακοήθεις ή που δεν είχε τιμωρηθεί, όπως του άξιζε. Εκείνη τη στιγμή, λοιπόν είπε κάποιος άγριοι άνδρες γεμάτοι φλόγα ως προς την όψη, οι οποίοι στέκονταν κοντά (στην είσοδο) και εξέταζαν (αντιλαμβάνονταν) το μούγκρητό, άλλους αφού τους άρπαζαν του απομάκρυναν, ενώ τον Αρδιαίο και κάποιους άλλους, αφού τους έδεσαν και τα χέρια και τα πόδια και το κεφάλι, αφού τους πέταξαν καταγής και αφού τους έδειραν με μαστίγιο, τους τραβούσαν έξω απλό το δρόμο ξεσκίζοντας τους πάνω στους ασπαλάθους, και εξηγώντας σε όσους περνούσαν από εκεί κάθε φορά για ποιους λόγους (τους συμπεριφέρονταν έτσι) και ότι μεταφέρονταν για ριχτούν στα Τάρταρα (στον Άδη).

B1

Ο μύθος του Ηρός είναι ο εσχατολογικός μύθος της πολιτείας, σ' αυτόν ο Πλάτωνας δίνει απάντηση στην ερώτηση του Γλάνκωνα σχετικά με τις αμοιβές που έχει ν' απολαύσει ο δίκαιος και τη τιμωρία που θα υποστεί ο άδικος στη μεταθανάτια ζωή. Οι ποινές για όσους έχουν διαπράξει εξαιρετικά βαριά εγκλήματα – ασεβείς προς τους γονείς ή τους θεούς, όσοι έχουν σκοτώσει άνθρωπο, τύραννοι – είναι μεγάλης διάρκειας και κάποτε ίσως αιώνιες. Η παραπάνω διαπίστωση είναι εμφανής στα εξής χωρία:

- «ἤδη χλίοστών ἔτος εἰς ἐκεῖνον τόν χρόνον»: στον κάτω κόσμο ο Αρδιαίος ήδη τιμωρούνταν για χίλια χρόνια και είχε έρθει η ώρα να βγει από το στόμιο στο “δαιμόνιο τόπο” εκεί που γίνονταν η μετεμψύχωση.
- «οὐκ ἦκει “φάναι” οὐδ' ἂν ἦξει δεῦρο»: στην ερώτηση σχετικά με τον τύραννο Αρδιαίο δίνεται η απάντηση ότι ο Αρδιαίος δεν έχει έρθει ούτε ποτέ θα φτάσει κάτι που δείχνει και τη διάρκεια και την αιωνιότητα της ποινής.
- «οὐκ ἐδέχετο τό στόμιον, ἄλλ' ἔμυκᾶτο»: εδώ αποδεικνύεται η σοβαρότητα των εγκλημάτων που δικαιολογεί τη διάρκεια των ποινών, αφού ακόμη και το άψυχο στόμιο προσωποποιείται εκφράζοντας την οργή εναντίον των εγκλημάτων
- «Διαλαβόντες, συμποδίσαντες, καταβαλόντες, ἐκδείραντες, κνάμπτοντες»: Ο Πλάτωνας χρησιμοποιεί πολλές μετοχές για να δείξει καλύτερα το χρόνο και τη διάρκεια του μαρτυρίου του Αρδιαίου
- «εἰς τόν Τάρταρον ἔμπεσούμενοι ἄγοιντο»: σύμφωνα με τις αντιλήψεις των αρχαίων ο Τάρταρος ήταν ένα σκοτεινό χάσμα στο βάθος της γης. Από το συγκεκριμένο σημείο φαίνεται ότι ίσως η τιμωρία θα κρατήσει αιώνια.

B2

Το συγκεκριμένο χωρία είναι: «σχεδόν τι αὐτῶν... ἡμαρτηκότων», δηλαδή σύμφωνα με το μύθο οι περισσότεροι απ' αυτούς που υφίσταντο τα πιο φρικτά βασανιστήρια ήταν τύραννοι και κάποιους ιδιώτες στυγνοί και αμετανόητοι εγκληματίες. Ο Πλάτωνας πίστευε ότι όσοι είχαν την απόλυτη εξουσία στα χέρια τους προκειμένου να τη διατηρήσουν διέπρατταν τα μεγαλύτερα εγκλήματα καθώς η απόλυτη και ανεξέλεγκτη εξουσία διαφθείρει τους ανθρώπους. Οι πολλοί άνθρωποι, άλλοι από φόβο και άλλοι, επειδή έχουν φωνή συνείδησης, δεν οδηγούνται εύκολα σε μεγάλα εγκλήματα. Η αναλυτική περιγραφή του βασανιστηρίου με την προσεκτική χρήση των μετοχών (διαλαβόντες, συμποδίσαντες, καταβαλόντες, ἐκδείραντες, κνάμπτοντες, ἔμπεσούμενοι) αποσκοπεί στο να προκαλέσει το φόβο και να αποτρέψει μελλοντικούς επίδοξους τυράννους να αναρριχηθούν στην εξουσία και να κυβερνήσουν με ανάλογο τρόπο. Έτσι ο μύθος απαντά πολιτικές προεκτάσεις και φανερώνει την απέχθεια του Πλάτωνα για τα τυραννικά καθεστώτα.

B.3

Σχολικό βιβλίο σελ 100-101: Η ιδεώδης πολιτεία ενσαρκώνει... πολυπραγμονεί.

B.4

Ἔτος	->	ετήσιος
Κατείδομεν	->	διετής
		όραση
Πλείστους	->	διορατικός
		πλειονότητα
Ἐδέχετο	->	πλειοψηφία
		δεκτικός
		δοχείο

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ**Μετάφραση: Πλάτων, Αλκιβιάδης****Σωκράτης:** Επομένως, αν το μάτι πρόκειται να αντικρίσει τον εαυτό του, πρέπει να κοιτάξει αυτό το ίδιο προς τον εαυτό του και συγκεκριμένα σ' εκείνο το σημείο του ματιού, στο οποίο τυχαίνει να βρίσκεται η αρετή του ματιού· που υπάρχει εικόνα ως προς αυτό;**Αλκιβιάδης:** Βεβαίως**Σωκράτης:** Άρα λοιπόν, φίλε Αλκιβιάδη, και αν η ψυχή πρόκειται να γνωρίσει τον εαυτό της πρέπει αυτή η ίδια να στραφεί προς τον εαυτό της και ιδιαίτερα σ' εκείνο το σημείο αυτής(της ψυχής) στο οποίο γεννιέται η αρετή της ψυχής, δηλαδή η σοφία και σε άλλο σημείο, στο οποίο τυχαίνει να είναι το ίδιο;**Αλκιβιάδης:** Έτσι μου φαίνεται, Σωκράτη.**Σωκράτης:** Μπορούμε λοιπόν να πούμε ότι υπάρχει κάποιο μέρος της ψυχής πιο θεϊκό απ' αυτό το οποίο υπάρχει η γνώση και η φρόνηση;**Αλκιβιάδης:** Δεν μπορούμε.**Σωκράτης:** Επομένως αυτό το μέρος αυτής(της ψυχής) μοιάζει στο θεό και αν κάποιος στοχεύει σ' αυτό και γνωρίζει καθετί το θεϊκό, δηλαδή το θεό και τη λογική, έτσι θα μπορούσε και τον εαυτό του να γνωρίσει πολύ περισσότερο.**Γ.2.α**

Ἰδέ - Ἐτύγχανον - Γνόντων - Εἰδῶμεν - Ἔσχηκε

Γ.2.β

Ὅμματι - Οὗτοι - Ὅμοιοις - Πάσης - Φρονήσεσι(ν)

Γ.3.α

Ἰδεῖν = τελικό απαρέμφατο, αντικείμενο του ρήματος μέλλει, ταυτοπροσωπία

Ἐγγιγνομένη = κατηγορηματική μετοχή από το τυγχάνει, συνημμένη στο υποκείμενο του ρήματος

Αὐτήν = αντικείμενο του απαρεμφάτου γνώσεσθαι

Ὅμοιον = κατηγορούμενο του υποκειμένου της μετοχής ὄν (τοῦτο)

Τό εἶδέναι = έναρθρο τελικό απαρέμφατο, υποκείμενο του ρήματος ἔστιν.

Γ.3.β

Ο λανθάνων υποθετικός λόγος εντοπίζεται στις υποθετικές μετοχές “βλέπων” και “γνούς” και είναι σύνθετος ως προς την υπόθεση.

Υπόθεση: “βλέπων” και “γνούς”**Απόδοση:** ἂν γνοίη

Ο λανθάνων υποθετικός λόγος αναλύεται ως εξής:

Υπόθεση: εἰ τις εἰς τοῦτο βλέπει (εἰ + ευκτική) και εἰ πᾶν τό θεῖον γνοίη (εἰ + ευκτική)**Απόδοση:** οὕτω και ἑαυτὸν ἂν γνοίη μάλιστα (δυννητική ευκτική)

Ο υποθετικός λόγος εκφράζει την απλή σκέψη του λέγοντος (Ε' είδος)